

Η (χαμένη) κουλτούρα της ανάγνωσης

Παρατηρώ ότι όλο και περισσότεροι νέοι άνθρωποι απομακρύνονται από την κουλτούρα της ανάγνωσης, του βιβλίου πιο συγκεκριμένα. Κυρίως όσοι γεννήθηκαν, στις δύο τελευταίες δεκαετίες του προηγούμενου και στις αρχές του 21ου αιώνα.

Ρωτώ τους γονείς αυτών των «παιδιών του πληκτρολογίου» για το θέμα και, στην πλειονότητά τους, αποποιούνται την ευθύνη τους με μεγάλη ευκολία. Είτε σηκώνουν αδιάφορα τους ώμους, αφού κι οι ίδιοι δεν είναι συστηματικοί αναγνώστες, είτε, στο βαθμό που κι οι ίδιοι είναι θαυμαστές ή, έστω, πειθήνιοι υποτακτικοί στις νέες τεχνολογίες, απαντούν μοιρολατρικά ότι «τι να κάνουμε αυτή είναι η νέα πραγματικότητα».

Όμως η «νέα πραγματικότητα» απαιτεί και άλλη παιδευτική αγωγή από τους γονείς. Ωστόσο δεν βλέπω να εφαρμόζεται από μέρους τους η αναγκαία αγωγή που θα καλλιεργήσει την κουλτούρα του βιβλίου. Οι γονείς, κατά κανόνα, περί άλλα τυρβάζουν, σε αυτά τα αναλώσιμα και δανεισμένα που τους καλλιεργούν μια χαρά τα μίντια και οι αχρείοι της πολιτικής – αφού αυτοί πλέον διαμορφώνουν κατ' αποκλειστικότητα το zeitgeist αυτής της μίζερης εποχής και όχι οι διανοούμενοι ή οι καλλιτέχνες.

Για όλα αυτά, θα αντιτείνει κανείς, υπάρχει βεβαίως η εκπαίδευση το σχολείο. Αλλά εκεί η κατάσταση είναι παρόμοια: οι δάσκαλοι που καλλιεργούν παράλληλα με το προσδιορισμένο μάθημά τους (πιο σωστά, *μέσα από το μάθημά τους*, αυτοί είναι οι άξιοι δάσκαλοι) το λεγόμενο «εξωσχολικό» βιβλίο (τι ντροπή! Ακούς εξωσχολικό!) ή, ακόμα πιο σωστά, *το δεύτερο ή τρίτο βιβλίο* που θα εξυπηρετήσει τη διδασκαλία τους, είναι, απ' ό,τι μαθαίνω, όλο και πιο λίγοι. Οι σχολικές βιβλιοθήκες, στην πλειονότητά τους, έχουν μετατραπεί σε σκονισμένες αποθήκες, κανείς δεν τις ανανεώνει, κανείς δεν τις φροντίζει, κανείς δεν φέρνει εκεί τα παιδιά να αναζητήσουν, να ενδιαφερθούν, να αγαπήσουν.

Θεωρώ περιττό να εξηγηθεί εδώ τι είδους αγωγή συγκροτεί η κουλτούρα της ανάγνωσης βιβλίων, με ποιο τρόπο καλλιεργεί τη σκέψη, τη διαλλακτικότητα, την ανοχή στο διαφορετικό, την επιθυμία για έρευνα, την αγάπη για τη ζωή, την πραγματική ζωή. Αλλά, δεν ξέρω, τελικά, είναι περιττό;

Τρομάζω με αυτούς τους γονείς που σφυρίζουν αδιάφορα όταν τους μιλώ για τα απελέκητα, αδιάβαστα παιδιά τους, με αυτούς τους δασκάλους που διαμορφώνουν εν αγνοία τους (;) αδιάβαστους, άξεστους ανθρώπους. Τρομάζω με τους γονείς και τους δασκάλους που δεν πάνε τακτικό περίπατο, ναι, τακτικό περίπατο τα παιδιά τους σ' ένα ενημερωμένο βιβλιοπωλείο, σε μια ενημερωμένη βιβλιοθήκη. Τρομάζω με τον πολιτισμό που αφήνεται να

σκονίζει σε ράφια που κανείς δεν αναστατώνει, σε αίθουσες που κανείς δεν ξεκλειδώνει, σε θεσμικά χέρια που έχουν χάσει το νόημα του βιβλίου, της ανάγνωσης, της γνώσης και που ενδιαφέρονται να μετατρέψουν τον γραπτό πολιτισμό σε επέκταση της διαδικτυακής αγοράς (κραυγαλέο παράδειγμα το Ίδρυμα Σταύρου Νιάρχου που πήρε μισοτιμή την Εθνική Βιβλιοθήκη και την κατέστησε αδρανές σώμα-καφετέρια στο κέλυφος του θεαματικά άχρηστου mall -ιδρύματός του).

Το φαινόμενο δεν είναι ελληνικό αλλά αυτό δεν αποτελεί δικαιολογία. Για κανέναν. Στο σπίτι και στο σχολείο σκοτώνεται καθημερινά ο ανθρωπισμός, θάβεται καθημερινά ο πολιτισμός του ανθρώπου. Συνεχίστε ήρεμα τη ζούλα σας αδιάβαστοι ψευτογονείς, πειθήνιοι στα θρησκευόμενα του υπουργείου σας ψευτοεκπαιδευτικοί με τις προσευχές και παρελάσεις προσπαθώντας να διατηρήσετε υγιή σώματα σε ασθενείς ψυχές. Συνεχίστε να σκοτώνετε συστηματικά την ανάγνωση του κόσμου, την ανάγνωση του βιβλίου, και μια μέρα αυτά τα παιδιά θα σας πουν δολοφόνους. Με το δίκιο τους.